

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, психології та педагогіки

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ»

Освітній компонент	<u>нормативний</u>
Форма здобуття освіти	<u>заочна</u>
Галузь знань	<u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Освітньо-професійна програма	<u>«Управління в сфері охорони здоров'я»</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Курс	<u>1</u>

Силабус освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
української мови, психології та
педагогіки

Протокол від
“29” серпня 2024 року №1.

Завідувач кафедри
_____ проф. Л.В. Фоміна.

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та
природничо-наукової підготовки

Протокол від
“30” серпня 2024 року №1.

Голова
_____ проф. М.С. Мирошніченко

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

Фоміна Людмила Володимирівна – завідувачка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, професорка

Калініченко Ольга Василівна – доцентка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, доцентка

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Фоміна Людмила Володимирівна – завідувачка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, професорка

Калініченко Ольга Василівна – доцентка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, доцентка

Телефон: (057)707-72-30, (057)707-72-36.

E-mail: lv.fomina1@knmu.edu.ua, ov.kalinichenko@knmu.ua.

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 5 поверх, кафедра української мови, психології та педагогіки

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація ([Google Meet](#)) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: лінгводидактика, інноваційні педагогічні технології, лінгвопоетика, лінгвостилістика.

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Мовленнєва компетентність фахівця» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Управління у сфері охорони здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 28 «Публічне управління і адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація): соціальні, економічні перетворення в Україні не минули й систему вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» визначили стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями та шляхи створення життєздатної системи безперервного навчання й виховання для досягнення високого освітнього рівня, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Метою вищих навчальних закладів є підготовка спеціалістів вищої кваліфікації, здатних після здобуття відповідної освіти включитися у виробничу діяльність, а також забезпечення їхнього всебічного розвитку, здатних до свідомого суспільного вибору й творчого збагачення культурного потенціалу народу. Освітній компонент «Мовленнєва компетентність фахівця» є одним зі складників цілісної системи охорони здоров'я, підготовки майбутніх фахівців.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення освітнього компонента є снови сучасного професійного мовлення, професійна комунікація. Освітній компонент також охоплює культуру наукової та професійної української мови, а також формування навичок і вмінь у різних актуальних видах професійної мовленнєвої діяльності.

Міжкомпонентні зв'язки: освітній компонент «Мовленнєва компетентність фахівця» базується на основах сучасної української мови, педагогіки, теорії навчання у вищій школі, має зв'язок з такими освітніми компонентами як: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Соціологія», «Латинська мова та медична термінологія», «Етика», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Освітній компонент належить до нормативних компонентів.

Пререквізити: вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння кредитів із сучасної української мови, латинської мови, іноземної мови.

Постреквізити: основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є продовження формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- засвоїти основоположні поняття з компонента «Мовленнєва компетентність фахівця»;
- усвідомити значущість державної мови в професійному спілкуванні;
- оволодіти основами фахової мови;
- опанувати норми укладання фахових текстів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє опанування освітнього компонента (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностями:

інтегральні: здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у системі публічного управління (у т. ч. розвитком сфери охорони здоров'я) та/або у процесі навчання, що

передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

ЗК 04 Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 06 Здатність до професійного спілкування іноземною мовою.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 05 Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами й організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК 09 Здатність здійснювати наукову й дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 06 Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур.

ПРН 08 Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН 09 Спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та результати досліджень.

ПРН 10 Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та пр

1.3.3. Вивчення компонента також формує в здобувачів вищої освіти **соціальні навички (soft skills)**: комунікативність; конфлікт-менеджмент; тайм-менеджмент; відповідальність; робота в команді; управління своїм часом і ресурсами; самостійне прийняття рішень, критичне мислення; логічне й системне мислення; креативність у вирішенні завдань.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань:	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	28 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки: 2-й
	Спеціальність:	Семестр 3-й або 4-й
	281 «Публічне управління та адміністрування»	Лекції 2 год.
Розподіл годин: аудиторні – 10 , самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Практичні, семінарські 8 год.
	ОПП	Самостійна робота 80 год.
	«Управління у сфері охорони здоров'я»	Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання
1	Мова, мовлення в діяльності фахівця. Мовні норми в професійній діяльності. Професійна комунікація	2	Розповідь, пояснення, метод коучингу
	Усього лекційних годин	2	

2.2.2. Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Мовна, мовлення в діяльності фахівця	2	Розповідь, метод кейсів	Усне опитування
2	Мовні норми в професійній діяльності. Орфоепічні, фонетичні, орфографічні норми. Лексичні норми. Морфологічні і синтаксичні норми	2	Метод «Шість капелюхів», презентація	Фронтальне опитування
3	Професійна комунікація. Усне фахове спілкування. Публічний виступ. Презентація. Індивідуальні форми фахового спілкування. Прийом відвідувачів. Колективні форми обговорення професійних проблем. Перемовини, нарада, дискусія, дебати	2	Творчі завдання	Усне опитування
4	Підсумкове заняття	2	Усне опитування	Усне опитування
Усього годин практичних занять		8		

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачені.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Спілкування і комунікація. Види, форми, функції. Етапи, засоби. Гендерні аспекти.	6	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Усне опитування
2	Індивідуальні форми фахового спілкування. Бесіда. Співбесіда. Телефонна розмова. Мовний, мовленнєвий аспекти.	6	Опрацювання навчальної літератури, складання	Усне опитування

			розгорнутого плану відповідей на питання теми	
3	Колективні форми обговорення професійних проблем. Інтерв'ю. Візитівка.	6	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
4	Найпоширеніші страхи та психологічні бар'єри при переході на українську в професійній діяльності	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	Творчі завдання
5	Культура мовлення та проблеми мовленнєвого етикету. Відмінність «живої мови» від літературної	6	Підготувати виступ – презентацію (тема за вибором)	Усне опитування
6	Вербальна терпимість і вербальна агресія фахівця. Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності фахівця	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Письмове опитування
7	Специфіка українського наголосу	6	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
8	Формування словникового запасу для комфортного спілкування	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Письмове опитування
9	Типові мовні помилки та способи їх уникнення	7	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
10	Особливості відмінкових форм та варіантності закінчень у сучасній українській мові	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	письмове опитування
11	Стратегії підвищення мовленнєвої компетентності фахівця	7	Індивідуальні завдання	Усне опитування
12	Структура і техніка ділового спілкування	6	Підготувати виступ – презентацію (тема за вибором)	Письмове опитування
13	Комунікативні бар'єри, їх види й способи подолання	6	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
Усього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; метод портфоліо; самоконтроль; виступ на задану тему; стендова доповідь та інші.

Підсумковий контроль: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135
4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132
4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126
4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121

4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка F_x, якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2. Питання до заліку

1. Пряма та непряма тактики спілкування.
2. Конфлікт та мовні методи його розв'язання.
3. Основні поняття мовного впливу: комунікативні невдачі, чинники мовного впливу, комунікативна позиція, способи мовного впливу на особистість.
4. Переконливість аргументів.
5. Правила аргументації.
6. Способи аргументації.
7. Універсальні прийоми ефективної аргументації.
8. Логічні докази та емоційний вплив.
9. Логічна аргументація.
10. Різновиди логічних помилок.
11. Способи реагування на некоректну поведінку співрозмовника.
12. Техніка мовленнєвої комунікації і тактики спілкування.
13. Культура усного спілкування медиків: загальні вимоги та жанрово- видові особливості.
14. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності
15. Полеміка у спілкуванні.
16. Співвідношення вербальних і невербальних сигналів у спілкуванні.
17. Структура публічного виступу. Вибір теми.
18. Позначення структурних частин виступу. Місце важливої інформації.
19. Види планів виступу.
20. Анотування наукового джерела. Види анотацій.
21. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
22. Фонетичні особливості української мови. Орфоепічні та акцентуаційні норми.
23. Лексичне різноманіття української мови.
24. Узгодження прикметника, прислівника, дієприслівника, дієприкметника з іншими членами речення.
25. Особливості вживання службових частин мови в мовленні медика.
26. Складні речення як важливий компонент мовленнєвої компетентності медика.
27. Специфіка організації простих речень.

28. Форми та функції ділового спілкування.
29. Суржик та літературна норма.
30. Мовне зубожіння та вульгаризація мовлення.
31. Ефективність мовних засобів для культури мови медика.
32. Стильова доречність та мовленнєва ситуація.
33. Мовна стійкість як ключова риса національномовної особистості.
34. Вербальна терпимість і вербальна агресія медика.
35. Стратегії підвищення мовленнєвої компетентності медика.
36. Комунікативні бар'єри, їх види й способи подолання.
37. Мовна норма та її порушення у професійній діяльності лікаря: граматичний рівень.
38. Мовна толерантність людини.
39. Культура ведення фахових засідань у фахових установах.
40. Унікальність синтаксису української мови та необхідність дотримання синтаксичних норм.

3.3. Зміст освітнього компонента

Тема 1. Спілкування і комунікація. Види, форми, функції. Етапи, засоби. Гендерні аспекти. Функції невербальних сигналів. Співвідношення вербальних і невербальних сигналів у спілкуванні. Види невербальних сигналів. Чинник погляду, фізичної поведінки, організації простору спілкування. Вербальний мовний вплив. Чинник дотримання комунікативної норми, встановлення контакту із співрозмовником, змісту мовлення, мовного оформлення, стилю спілкування, обсягу повідомлення, розташування повідомлення, чинник адресата

Тема 2. Індивідуальні форми фахового спілкування. Бесіда. Співбесіда. Телефонна розмова. Мовний, мовленнєвий аспекти. Простота викладу тексту виступу. Конкретність змісту тексту виступу. Різноманітність номінативних засобів. Риторичні фігури. Передача графічних знаків в усному мовленні. Виразність мовлення. Структура публічного виступу. Вибір теми. Позначення структурних частин виступу. Місце важливої інформації. Види планів виступу

Тема 3. Колективні форми обговорення професійних проблем. Інтерв'ю. Візитівка. Прямі та непрямі тактики спілкування. Конфлікт та мовні методи його розв'язання. Полеміка у спілкуванні.

Тема 4. Найпоширеніші страхи та психологічні бар'єри при переході на українську в професійній діяльності. Індивідуальність оратора. Прийоми боротьби з хвилюванням під час виступу. Види аудиторії

Тема 5. Культура мовлення та проблеми мовленнєвого етикету. Відмінність «живої мови» від літературної. Комунікативні ознаки культури мовлення. Усне спілкування у сфері професійної діяльності лікаря. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення

Тема 6. Вербальна терпимість і вербальна агресія фахівця. Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності фахівця. Способи реагування на некоректну поведінку співрозмовника. Уміння слухати. Правила мовної поведінки у медичній установі.

Тема 7. Специфіка українського наголосу. Поняття про наголос. Акцентуація професійної термінології. Наголос складних слів.

Тема 8. Формування словникового запасу для комфортного спілкування. Поняття про активний та пасивний словники реципієнта. Способи збільшення обсягу пасивного словникового запасу лікаря. Методика перетворення пасивного тезаурусу на активний.

Тема 9. Типові мовні помилки та способи їх уникнення. Ознайомлення з відмінностями нового правопису української мови від старого. Дотримання морфологічних та синтаксичних норм української літературної мови у сфері медицини.

Тема 10. Особливості відмінкових форм та варіантності закінчень у сучасній українській мові. Відмінювані та невідмінювані слова. Відмінювання слів іншомовного

походження. Особливості вживання родового та кличного відмінків. Вживання відмінків з прийменниками та без них.

Тема 11. Стратегії підвищення мовленнєвої компетентності фахівця. Ефективність мовних засобів для культури мовлення фахівця. Інтерактивний аспект спілкування через окремі компоненти спілкування у процесі спільної діяльності фахівців.

Тема 12. Структура і техніка ділового спілкування. Характеристика мовного впливу. Основні поняття мовного впливу: комунікативні невдачі, чинники мовного впливу, комунікативна позиція, способи мовного впливу на особистість. Мовний вплив і маніпулювання. Поняття «ефективний мовний вплив». Умови ефективного мовного впливу.

Тема 13. Комунікативні бар'єри, їх види й способи подолання. Сторони комунікації. Середовище спілкування. Вплив стереотипів свідомості на комунікативну поведінку фахівця.

3.3.1. Контрольні питання

1. Яка роль мови у суспільстві?
2. Які функції мови ви знаєте?
3. Які лексичні одиниці ви знаєте?
4. Що таке термінознавство?
5. Які групи медичної термінології ви знаєте?
6. Що таке мовне кліше?
7. Що таке лексикографія?
8. Які стилі української мови ви знаєте?
9. Які ознаки наукового стилю знаєте?
10. Що таке мовленнєвий етикет?
11. Які є форми організації дискусії?
12. Що таке стаття?
13. Які є джерела збагачення медичної термінології?
14. Що таке формуляр документа?
15. Як оформляються цитати?
16. Як оформляються посилання?
17. Які типи медичної документації ви знаєте?
18. Які індивідуальні та колективні форми професійного спілкування?
19. Що таке документ?
20. Що таке спілкування?
21. Які частини мови ви знаєте?
22. Як пошукова діяльність працівника медичної установи впливає на рівень його мовленнєвої компетенції?
23. Які особливості узгодження іменника та числівника ви знаєте?
24. Як дієслово та його поєднується з іншими частинами мови?
25. Які особливості вживання службових частин мови в мовленні медика?
26. Як правильно організовувати прості речення?
27. Як правильно організовувати складні речення?
28. Які мовні засоби є найбільш ефективними для культури мовлення медика?
29. Які форми та функції ділового спілкування ви знаєте?
30. Які різновиди компресії тексту вам відомі?

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

3.5 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти
ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020)

(https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування): навч. Посібник. Київ: Алерта, 2020. 264 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: навч. посібник для ЗВО. Київ: Видавничий центр «Академія», 2022. 240 с.
3. Семенюк О. А., Парашук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник для ЗВО. Київ: Видавничий центр «Академія», 2021. 240 с.
4. Єщенко Т. А. Мовленнєва комунікація лікаря: практикум. – Львів: ЛНМУ, 2024. 102 с.
5. Єщенко Т. А. Мовленнєва комунікація лікаря: вправи і завдання для самостійної роботи студентів практикум. Львів: ЛНМУ, 2024. 84 с.
6. Єщенко Т. А. Мовленнєва комунікація лікаря: збірник тестових завдань для поточного контролю. Львів: ЛНМУ, 2023. 81 с.
7. Єщенко Т. А. Мовленнєва комунікація лікаря: конспект лекцій. Львів: ЛНМУ, 2024. 81 с.
8. Шутак Л. Б. Культура усного спілкування медичного працівника: навч. посібник для студентів закладів вищої медичної освіти. Чернівці: Видавництво БДМУ, 2021. 177 с.
9. Абрамович С., Чікарьова М. Мовленнєва комунікація: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураги, 2021. 460 с.

Допоміжна

1. Світлична Є. І., Берестова А. А., Тележкіна О. О. та ін. Фахова мова фармацевта: підручник. Харків: «Тім Пабліш Груп», 2017. 260 с.
2. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Суми: СумДПУ ім. А. Макаренка, 2017. 252 с.
3. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посібник. 2-ге вид., доповн. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2021. 440 с.
4. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посібник для ЗВО. Суми: Університетська книга, 2021. 222 с.
5. Кавера Н. В. Практикум з риторики: навчальний посібник для ЗВО. Київ: Кондор, 2021. 178 с.
6. Куньч З, Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: навчальний посібник для ЗВО. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 496 с.
7. Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2022. 204 с.
8. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: навчальний посібник. Харків: Тім Пабліш Груп, 2015. 224 с.
9. Онуфрієнко Г. С. Риторика: навчальний посібник для ЗВО. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 624 с.

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: з дод. і допов. Київ. Ірпінь: ВТФ Перун, 2005. 1728 с.
2. Литвиненко Н. П. Тлумачний словник медичних термінів: рос., латин. та укр. мовами. Київ. Ірпінь: ВТФ Перун, 2010. 848 с.
3. Нечай С. Російсько-український медичний словник з іншомовними назвами. Київ: УЛТК, Фонд ТТ, 2002. 592 с.
4. Новий словник іншомовних слів: близько 40000 сл. і словосполучень. Київ: АРІЙ, 2008. 672 с.
5. Чумак В. В. Український орфографічний словник: близько 174 тис. слів; за ред. В. Г. Складенка. К.: Довіра, 2008. 997 с.

Онлайн-ресурси для самоперевірки:

1. Тренажер з правопису української мови – <https://webpen.com.ua>
2. Онлайн-ресурс «Неправильно – правильно» – <http://nepravylno-pravylny.wikidot.com>
3. Онлайн-ресурс «Як пишеться?» – <https://yak-pyshetsya.com>
4. Тестування рівня володіння українською мовою – <https://moyamova.in.ua/exam/testuvannya-z-ukrainskoi-movi>

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://2019.pravopys.net>
2. <https://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>
3. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/shpkhir_2013_4_28.pdf
4. <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/4768>
5. <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1696>
6. <https://ukr-lifehacks.ed-era.com>
7. <https://emova.org.ua>
8. <https://eduhub.in.ua/courses/suchasna-ukrajinska-mova>
9. <https://uied.org.ua/2022/02/5158/>
10. <https://yedyni.org>
11. <https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/u102/U102/about>
12. <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
13. <http://www.nbuv.gov.ua>
14. <http://korolenko.kharkov.com>
15. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

1. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків пов'язаних із сексуальними домаганнями й дискримінацією в ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
2. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Харківському національному медичному університеті
3. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx
5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf
6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
7. Інклюзивна освіта:
8. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk
9. Академічна доброчесність:
10. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
11. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx